

TALOUSARVIOALOITE 1065/2007 vp

Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle harmaan talouden torjuntaan ja talousrikosten käsittelyn tehostamiseen

Eduskunnalle

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan suunnattujen resurssien tarve kasvaa rajat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton lisääntyessä. Torjunta vaatii toki tässä aloitteessa esitetyn määrärahan lisäyksen ohella myös muita toimia. Lisäksi tarvitaan lainsäädännön muutoksia ja ulkomaista työvoimaa käyttävien yritysten valvonnan tiukentamista. Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma harmaan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tulisi olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden ja todellisen tilaajavastuun (mm. työsuhdesaatavien suoritusvastuu laiminlyöntitilanteessa) vahvistaminen,
- arvonlisäveron käännetty verovelvollisuus,
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus,
- luottamusmiesten ja henkilöstön edustajien valvonta-, tiedonsaanti- ja neuvotteluoikeuksien sekä työsuhdeturvan parantaminen,
- ulkomaisten vuokratyövoimaa käyttävien yritysten reaaliaikainen ilmoitusvelvollisuus henkilöstöstään verottajalle,
- ulkomaisen työvoiman työehtojen tarkastusresurssien lisääminen työsuojelupiireissä.

Tilaajavastuulaki on osoittautunut puutteelliseksi, koska laki ei edellytä tilaajan tai teettäjän suoraan vastuuta alihankintaketjuun kuuluvan yrityk-

sen laiminlyödessä työsuhteeseen liittyviä velvoitteitaan. Todellinen tilaajavastuu edellyttäisi myös taloudellista suoritusvastuuta alihankkijayrityksen laiminlyönneistä.

Ulkomaisten vuokratyövoimaa välittävien yritysten toimintaan on tutkimuksissa todettu liittyvän kansainvälistä talousrikollisuutta, rahanpesua ja ihmiskaupan kaltaista työvoiman riistoa.

Ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävät yritykset on velvoitettava ilmoittamaan luettelo henkilöstöstään reaaliajassa verohallinnolle. Tilaajalla, pääurakoitsijalla tai vuokratyövoiman käyttäjäyrityksellä tulee olla viimekädessä vastuu luetteloiden päivittämisestä ja tietojen todenperäisyydestä.

Käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden käyttöönotto ei ole Suomessa edennyt, vaikka verojen maksamatta jättämisestä koituu valtion verotulojen menetyksen lisäksi rehellisesti toimiville yrityksille merkittävä kilpailuhaitta.

Käännetyllä verovelvollisuudella tarkoitetaan sitä, että aliurakoitsijan sijasta pääurakoitsija määrätään verovelvolliseksi alihankintapalvelujen myynnistä suoritettavasta verosta. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että nykyään urakat muodostavat pitkiä ketjuja ja veron ja maksujen laiminlyöntiä esiintyy nimenomaan ketjujen etäpäässä. Käännettyyn arvonlisäverovelvollisuuteen on siirrytty useissa EU-maissa.

TAA 1065/2007 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2008 talousarvioon momentille 25.30.01
lisäyksenä 5 000 000 euroa syyttäjälai-*

*toksen toimintamenoihin harmaan ta-
louden torjuntaan sekä talousrikosten ja
vakavien rikosten käsittelyn tehostami-
seen.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Jyrki Yrttiaho /vas
Matti Kauppila /vas
Minna Sirnö /vas
Markus Mustajärvi /vas
Erkki Virtanen /vas
Veijo Puhjo /vas
Claes Andersson /vas

Matti Kangas /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Merja Kyllönen /vas
Esa Lahtela /sd